

Varuflödesundersökningen 2004/2005

TK1007

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning.....	5
B.1	Innehåll.....	5
1.1	Statistiska målstorheter.....	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått.....	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning.....	8
2.2.3	Mätning.....	8
2.2.4	Svarsbortfall.....	8
2.2.5	Bearbetning.....	8

2.2.6	Modellantaganden	9
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	9
B.3	<i>Aktualitet</i>	9
3.1	Frekvens	9
3.2	Framställningstid	9
3.3	Punktlighet	9
B.4	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	9
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	9
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	10
5.1	Spridningsformer.....	10
5.2	Presentation	10
5.3	Dokumentation	10
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Upplysningstjänster	10

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Transporter och kommunikationer

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Vägtrafik

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statisticiansvarig

Myndighet/organisation: Statens institut för kommunikations-
analys, SIKA
Postadress: Akademigatan 2, 831 40 ÖSTERSUND
Besöksadress: Akademigatan 2, ÖSTERSUND
Kontaktperson: Maria Melkersson
Telefon: 063-14 00 04
Telefax: 063 14 00 10
E-post: fornamn.efternamn@sika-institute.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån, SCB, RM/TRP
<i>Postadress:</i>	701 89 ÖREBRO
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23, ÖREBRO
<i>Kontaktperson:</i>	Lars Werke
<i>Telefon:</i>	019 – 17 68 57
<i>Telefax</i>	019 – 17 65 69
<i>E-post:</i>	fornnamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken ([SFS 2001:99](#)), förordningen om den officiella statistiken (SFS 2001:100) och SIKAs föreskrift (SIKAFS 2001:6).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Statens institut för kommunikationsanalys, SIKA, i egenskap av statistikansvarig myndighet, har arkivansvar för undersökningen.

A.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering finns.

A.10 Syfte och historik

Syftet med varuflödesundersökningen är att ge en bild av varuflödet inom Sverige och mellan Sverige och utlandet. Varuflödet mäts främst i form av godsmängd, varuvärde och transportsätt. Resultaten återfinns i den officiella statistiken och används av SIKA och trafikverken som underlag för transport-/trafik- och infrastrukturplanering samt i modellsammanhang bl.a. i form av OD-matriser (Origin and Destination), nationellt och internationellt. Producent-/konsumentmatriser kommer att kunna erhållas från innevarande undersökning.

Undersökningen genomförs som en urvalsundersökning av arbetsställen inom branscherna gruvor och mineralutvinning, tillverkningsindustri och partihandel.

Varuflödesundersökningen genomförs från juli 2004 till och med juni 2005. Undersökningen görs av Statistiska centralbyrån, SCB på uppdrag av Statens institut för kommunikationsanalys, SIKA, Banverket, Vägverket, Luftfartsverket, Sjöfartsverket och Vinnova. Den är intermitterande och den enda i sitt slag i Europa. USA har en liknande undersökning, Commodity Flow Survey (CFS).

Varuflödesundersökningen har genomförts tidigare två gånger i form av provundersökningar – våren 1996 och 4:e kvartalet 1998 – samt i full skala år 2001.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken är officiell statistik och har som sådan till uppgift att förse allmänheten med information, men används också som underlag för transport-/trafik- och infrastrukturplanering samt i modellsammanhang av nämnda trafikverk, bl.a. i form av OD-matriser (Origin and Destination) nationellt och internationellt. Statistiken används vidare av utredare och forskare som underlag för studier av transportnäringen.

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen genomförs intermittent, för närvarande med tre års intervall.

Undersökningen utformades som en stratifierad urvalsundersökning ställd till arbetsställen. Arbetsställen stratifieras efter storlek, geografisk belägenhet efter NUTS-II nomenklaturen samt huvudsaklig typ av varuproduktion.

Det enskilda arbetsstället tilldelades en bestämd mätperiod varierande mellan 1-3 veckor beroende på storlek. Mätperioderna fördelades jämnt över de separata undersökningskvartalen och under mätperioden registrerades uppgifter angående undersökningsvariablerna för ett systematiskt urval av enskilda varusändningar jämnt fördelade över mätperioderna.

Uppgiftslämnande skedde antingen via blankett eller via en kalkylarkbaserad blankettmall tillgänglig på SCB:s webb-plats. Blankett och anvisningar till undersökningen ställdes till transportansvarig på arbetsställen i urvalet och sändes ut drygt två veckor innan mätperiodens början. Två skriftliga påminnelser gick ut och telefonkontakt togs med resterande icke svarande större arbetsställen.

Ett flertal kontroller av det inkomna materialet företogs, däribland konsistenskontroller av samband mellan transportsätt och gränspassager/destinationer, samband mellan varuslag och varuvärde, samband mellan bransch och varuslag och samband mellan lasttyp och varuslag. Uppgivna sändningsvolymen kontrollerades mot uppgifter över produktionsvärden och omsättning inom företagen.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Varuflödesundersökningen 2004/2005 var en årsundersökning visande varutransporter för samtliga transportsätt. Uppgifter inhämtas om bl.a. varuvikt, varuvärde, olika transportsätt i kombination samt geografiska start- och slutpunkter för varusändningar. Undersökningen utformades som en stratifierad urvalsundersökning i tre steg. Steg 1: urval arbetsställe. Steg 2: urval mätperiod för respektive utvalt arbetsställe. Steg 3: urval enskilda sändningar under mätperioden.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Värde och vikt av transporterade varor för avgående sändningar med mottagare inom och utom Sverige samt ankommande sändningar från utlandet.

1.1.1 Objekt och population

Undersökningsobjekt utgörs av arbetsställe och undersökningens målpopulation utgörs dels av avgående sändningar, dels av ankommande sändningar från utlandet. För att en sändning skall ingå i målpopulationen skall följande kriterier vara uppfyllda:

- Sändningen skall genereras av ett arbetsställe som ingår i någon av branscherna gruv- och mineralutvinning, tillverkningsindustri eller partihandel.
- Sändningen skall genereras under undersökningens referens period 2004/2005.

1.1.2 Variabler

Undersökningsvariabler för sändningar:

- Fakturavärde exklusive moms och fraktkostnader (kronor)
- Vikt exklusive emballage (kilogram)
- Adress för sändning som mottagits/avsänts från/till annan adress än arbetsställets belägenhetsadress
- Varukod
- Lasttyp
- Samtliga transportsätt inom Sverige
- Samtliga transportsätt utom Sverige
- Mottagande bransch
- Avsändande bransch
- Mottagarens postnummer (vid leverans inom Sverige)
- Slutort i Sverige (gränsort vid export/import)
- Slutort i utlandet

- Mottagarland
 - Avsändarort
 - Avsändarland
 - Tillgång och användning av industrispår
- Tillgång och användning av lastageplats/kaj för sjötransport

1.1.3 Statistiska mått

De mått som beräknas är summavärden (dvs. totaler).

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistik över summavärden och summavikter redovisas efter branscher, varugrupper (enligt NST/R - EU:s varunomenklatur), lasttyp, transportsätt, vägregioner, NUTS-II regioner inom Sverige, län, mottagar-/avsändarregioner för utrikes sändningar samt vissa kombinationer av nämnda redovisningsgrupper.

1.1.5 Referenstider

3:e och 4:e kvartalet 2004 samt 1:a och 2:a kvartalet 2005.

1.2. Fullständighet

Urvalsundersökningen omfattade arbetsställen inom branscherna gruvor och mineralutvinning, tillverkningsindustri och partihandel. Förutom SNI 51; Partihandel, ingick även SNI 50301; Partihandel med reservdelar och tillbehör till motorfordon utom motorcyklar.

Vid sidan av urvalsundersökningen inhämtades registeruppgifter från branschorganisationer gällande branscherna produktion av skog på rot, olja, mjölkproduktion, spannmål, slakt, biobränslen, grus och sockerbetsodling.

Det sattes en nedre cut-off gräns varierande mellan 1 till 20 anställda efter stratumtillhörighet.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

De relativa osäkerhetsmarginalerna redovisas för summa varuvärde respektive summa varuvikt fördelade efter olika redovisningsgrupper i den officiella statistiken.

Osäkerhetsmarginal (95% konfidensintervall uttryckt i procent av punktskattningen) för summavärdena :

Avgående sändningar

Summa varuvärde +/- 6%

Summa varuvikt +/- 9%

Tillverkningsindustri

Summa varuvärde +/- 6%

Summa varuvikt +/- 7%

Partihandel

Summa varuvärde +/- 12%

Summa varuvikt +/- 16%

Ankommande sändningar

Summa varuvärde +/- 10%

Summa varuvikt +/- 13%

Utvinning av mineraler och tillverkningsindustri

Summa varuvärde +/- 11%

Summa varuvikt +/- 13%

Partihandel

Summa varuvärde +/- 20%

Summa varuvikt +/- 50%

Osäkerhetsmarginalerna är beräknade utifrån urvalets steg 1 samt 3 (se avsnitt B.0). Steg 2 har ej beaktats i osäkerhetsberäkningarna. Den största delen av osäkerheten härör från steg 1, dvs. då man gör ett urval av arbetsställen.

En stor del av osäkerheten på lägre nivå, exempelvis region eller bransch, beror ofta på att enskilda arbetsställen är dominerande med avseende på varuvikt eller varuvärde.

2.2 Osäkerhetskällor

Undersökningsresultaten baseras på ett urval av varusändningar i flera steg. Osäkerhet i de skattade storheterna härrör både från urvalen av enskilda varusändningar under mätperioderna, begränsningar i mätperiodlängder och urvalet av arbetsställen.

Olika former av bearbetningsfel kan uppkomma vid registrering av data. Rimlighets- och konsistenskontroller har företagits av registrerat datamaterial.

2.2.1 Urval

Underlag för urvalsramen var det Centrala Företags och Arbetsställe Registret (CFAR) vid SCB. Separata urvalsramar upprättades för vart och ett av årets kvartal.

Undersökningen genomfördes som en urvalsundersökning i tre steg. I det första urvalssteget utgjordes urvalsenheten av arbetsställe inom de branscher (se punkt 1.2) som omfattades av undersökningen. Stratifiering företogs efter antal anställda, region (NUTSII) och typ av varuproduktion, den senare härledd från näringsklassifikation. Sannolikheten för att medtagas i undersökningen varierade beroende på stratumtillhörighet. Bland de största arbetsställena företogs en totalundersökning.

Urvalssteg 2 bestod av avgränsning av tidsperioden för vilken uppgifter skulle

lämnas för respektive arbetsställe. Mätperioderna varierade mellan 1-3 veckor beroende på stratumtillhörighet och fördelades jämnt över referensperioden.

I det tredje urvalssteget företog uppgiftslämnarna själva ett systematiskt urval av sändningar under mätperioden i enlighet med anvisningar från SCB.

2.2.2 *Ramtäckning*

Känd relevans- och aktualitetsövertäckning uppgick till 15 procent (ovägt) bland de utvalda arbetsställena. Övertäckningen har till stor del bestått av arbetsställen med olika former av kontors-, service- och tjänsteverksamhet som inte genererar varusändningar. Kvantifierbart mått på undertäckning finns inte för denna undersökning. Undertäckningen kan dock antas vara av begränsad betydelse och torde främst gälla mindre arbetsställen som kan ha felklassificerats efter bransch i CFAR. Viss form av undertäckning kan också uppstå då arbetsställen som tillkommer mot slutet av referensperioden inte ingår i urvalsramen vid urvalsdragningstillfället.

2.2.3 *Mätning*

Data inhämtades via postenkät, standardiserat kalkylark och i begränsad omfattning direkt via obearbetade uttag från uppgiftslämnarens befintliga datamaterial. Materialet avsåg mätperioder varierande mellan 1-3 veckor. För de största arbetsställena fördelade med 4 stycken 1 veckors mätperioder jämnt spridda över året. För branscherna produktion av skog på rot, mjölkproduktion, spannmål, slakt, biobränslen och sockerbetsodling gäller inhämtade data 3:e och 4:e kvartalet 2004 samt 1:a och 2:a kvartalet 2005.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Objektsbortfallet beräknat på underlag av nettourvalet – ursprungligt urval av arbetsställen frånräknat övertäckning – uppgick till 26,4 % ovägt. Motsvarande vägda siffra (dvs. då hänsyn har tagits till arbetsställenas urvalssannolikhet) uppgick till 32,9% vilket återspeglar det relativt sett högre bortfallet bland mindre arbetsställen med lägre urvalssannolikheter.

2.2.5 *Bearbetning*

Ett flertal kontroller av det inkomna materialet företogs, däribland konsistenskontroller av samband mellan transportsätt och gränspassager/destinationer, samband mellan varuslag och varuvärde, samband mellan bransch och varuslag och samband mellan lasttyp och varuslag. Uppgivna sändningsvolymerna kontrollerades mot uppgifter över produktionsvärden och omsättning inom företagen.

Imputeringar företogs vid partiellt bortfall av endera sändnings- fakturavärde eller -vikt. Beräkning av populationstotaler och varianser skedde genom stegvis uppräkningsmetod för de olika urvalsstegen sändningar, mätperioder och arbetsställen enligt standardformler för Horwitz-Thompson estimatoren vid stratifierade flerstegsurval. Urvalsdata som kom att bidra med orimligt höga andelar av skattningsarna behandlades i särskilt stratum där uppräkningsmetoden endast företogs på enskilt arbetsställesnivå.

Avstämningar mot utrikeshandelsstatistik och industriproduktions statistik har gjorts för att minska eventuella felredovisningar i materialet.

2.2.6 Modellantaganden

Bortfallsjustering av ej svarande arbetsställen har gjorts genom s.k. rak uppräknings, dvs. att man inom varje urvalsstratum har antagit att svarande är representativa för bortfallet.

För de arbetsställen som ingått i urvalet och haft avgående sändningar av grus, sand, lera m.m. har justering gjorts mot registerinformation avseende tillståndsmängder för grustäkter. Detta har inneburit att den avgående mängden generellt sett justerats upp något jämfört med de insamlade mängderna. För importsändningar av energived har dessutom vissa modellantaganden använts baserade på primärstatistik från undersökningen "Biobränslepriser".

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Konfidensintervall redovisas i tabellbilagan till SSM 071:0201. Se också punkt 2.1.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Vart 3:e år (med början år 2001).

3.2 Framställningstid

Framställningstiden för årsstatistik ordinärt cirka 9 månader.

3.3 Punktlighet

Redovisning skedde i maj 2006 avseende år 2004/2005. Publiceringen var framflyttad cirka 1 månad i förhållande till ursprunglig tidsplan.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Definitioner och variabelinnehåll inte fullt jämförbara med Varuflödesundersökningen år 2001. De varukoder som använts avseende 2004/2005 skiljer sig åt från den indelning som användes i undersökningen avseende 2001. Vidare skiljer sig ramdefinitionen för sändningsunderlaget mellan VFU 2001 och VFU 2004/2005.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Varuflödesundersökningen 2004/2005 är inte fullt jämförbar med 2001 års undersökning då cut-off gränserna har förändrats. De varukoder som använts avseende 2004/2005 skiljer sig åt från den indelning som användes i undersökningen avseende 2001. Internationellt sett finns få varuflödesundersökningar att jämföra med då den är den enda av sitt slag i Europa.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Då Varuflödesundersökningen är baserad på ett urval av arbetsställen från CFAR kan jämförelser göras med annan företagsstatistik för motsvarande SNI-

grupper med beaktande av cut-off gränserna.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras i SIKAs serie Statistiska meddelanden vilken finns gratis tillgängligt i pdf-format på SIKAs och SCB:s webbplatser. Meddelandet samt en engelsk sammanfattning finns även publicerade på Eurostat:s webbplats. En metodrapport finns publicerad på SIKAs webbplats <www.sika-institute.se>

Publicering i Sveriges statistiska databaser är ej planerad.

5.2 Presentation

Det statistiska meddelandet består av en textdel och en tabelldel samt förklaringar och definitioner.

5.3 Dokumentation

SIKA rapport 2003:4. Varuflödesundersökningen 2004/2005, rapport 2006:12. Metodrapport, samt engelsk översättning av densamma. Dessa publikationer finns gratis tillgängliga i pdf-format på SIKAs webbplats.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Statens institut för kommunikationsanalys, SIKAs, i egenskap av statistikansvarig myndighet är registeransvarig för undersökningen.

5.5 Upplysningstjänster

SIKA, Maria Melkersson
Tel: 0708-774 694

SCB, Lars Werke
Tel: 019 – 17 68 57